

Jaaroverzicht 2025

strategische agenda RWB

Voorwoord

West-Brabant is een regio waar samenwerking de motor is van vernieuwing. Overheid, onderwijs- en kennisinstellingen, bedrijfsleven en maatschappelijke partners bundelen hun krachten in een sterke triple helix. Samen zetten we vol in op de transitie naar een toekomstbestendige economie – gedreven door plantaardige oplossingen, circulaire concepten en innovatieve technologieën. Hier ontstaat de basis voor duurzame groei, ondernemerschap en brede welvaart.

Onze ambitie gaat verder dan economische groei. We werken actief aan brede welvaart door duurzaamheid, leefbaarheid en sociale impact te verbinden met ondernemerschap. Dat doen we door organisaties te ondersteunen die écht verschil maken, door kennis te delen en door nieuwe verdienmodellen te ontwikkelen.

In aansluiting op de strategie vanuit de Economic Board West-Brabant (EBWB) hebben we ons in 2025 gericht op het ontwikkelen van de volgende thema's:

- Plantaardige ketens: van voeding tot biobased materialen, gericht op gezondheid en duurzaamheid.
- Circulaire economie: hergebruik van grondstoffen, slimme productieketens en minder afval.
- Innovatieve technologische vernieuwing: robotica, gaming, maar ook precisiefermentatie zijn de gamechangers van de toekomst.

De Regio Deal met het Rijk is een mooi voorbeeld van hoe we samen impact realiseren. Hierin werken we aan duurzaamheid, welzijn en het benutten van talent en technologie om ondernemerschap te versterken.

In 2026 bouwen we op deze resultaten voort en vindt er besluitvorming plaats voor een nieuwe organisatiestructuur voor meer slagkracht en betrokkenheid. We nodigen partners uit om mee te bouwen aan een regio die vooroploopt in duurzame groei.

Ik wens u veel leesplezier toe!

Joost Gons
Manager Strategische Agenda
Nieuwe Economie

Inhoudsopgave

1. Convenant biobased bouwen	4
2. Gunstige resultaten en nieuwe kansen Onderzoek & Ontwikkelfonds	5
3. Het Plantbased Netwerk pakt de groene golf	6
4. RWB ontwikkelt publicatie en leergang 'transformatieve ambtenaren'	7
5. Regio Overleg verbindt partners rijksoverheid met Regio Deal West-Brabants welvaren	8
6. Voortgang Lobby & externe positionering	9
7. RWB organiseert goed bezochte Regiodag op 21 mei	10
8. Inspiratie-expeditie Biobased bouwen, samen met stedelijke regio's	11
9. Versterking kennis- en adviesrol voor samenwerkende gemeenten	12
10. Overdracht mobiliteit en spoorgoederenvervoer aan West-Brabantse gemeenten	13
11. Stijgende lijn aantal circulaire projecten West-Brabantse gemeenten	14
12. Alle programma's Regio Deal van start	15
13. Vergroting en zichtbaarheid ambassadeurschap Plantaardige regio	16
14. RWB organiseert en faciliteert regionaal subsidieoverleg	17
15. Overheveling dossier arbeidsmigranten naar Arbeidsmarkregio West-Brabant	18
16. Samenwerking Stedelijke Regio West-Brabant en RWB (Jaarplan 2026)	19

1

Convenant biobased bouwen

Op 9 oktober 2025 ondertekenen zestien West-Brabantse gemeenten het convenant 'Biobased bouwen en telen in de regio West-Brabant'. In het convenant staan afspraken om het biobased bouwen en het telen van gewassen voor biobased bouwmaterialen in hun gemeente te stimuleren.

Regio West-Brabant (RWB) initieert samen met Building Balance de totstandkoming van het convenant. Zo leggen gemeenten verbindingen tussen de sterke plantaardige kracht van de regio en de circulaire ambities van de bouwsector. Het convenant is door de gemeenten samen met de provincie Noord-Brabant, waterschap Brabantse Delta, Curio en Regionale Energie Strategie (RES) West-Brabant gesloten. Ook woningbouwcorporaties en bouwbedrijven uit de regio steunen het convenant.

Wethouder Thierry de Heer, kopgroep Plantaardige regio: "Het convenant is een versneller van de transitie van de gebouwde omgeving in West-Brabant. Het laat gemeenten de kansen van biobased materialen omzetten in acties. Daardoor stijgt de vraag naar gewassen om die producten van te maken, waardoor er een interessant verdienmodel voor boeren ontstaat. We zetten hiermee als regio een belangrijke stap naar de toekomst."

2

Gunstige resultaten en nieuwe kansen Onderzoek & Ontwikkelfonds

Het Onderzoek & Ontwikkelfonds van RWB ondersteunt projecten die bijdragen aan een sterker economisch fundament en een aantrekkelijker ondernemingsklimaat in de regio. Hieronder volgen drie voorbeeldprojecten:

Enzymen uit de jack bean: Het Jack Bean Kwekers Consortium onderzoekt hoe enzymen uit de jack bean kunnen bijdragen aan een draagbaar en gebruiksvriendelijk nierdialyseapparaat. Door succesvolle teelt en toepassing in Nederland kan dit apparaat vanaf 2026 duizenden nierpatiënten meer comfort bieden.

Verkenning haalbaarheid Maritieme Campus Werkendam: In Werkendam werken overheid, onderwijs en ondernemers samen op een fysieke campus aan de toekomst van het maritieme cluster, waar jaarlijks meer dan 1.000 leerlingen en 200 professionals deelnemen aan praktijkgerichte workshops en trainingen.

Verkenning Dual- Use West- Brabant: Het project verkent samen met partners als Breda Robotics en Defensie de kansen voor dual-use technologieën, met focus op robotica en AI voor maintenance en logistiek in West-Brabant. Dit moet leiden tot meer innovatie, versterking van het regionale ecosysteem en een aantrekkelijker vestigingsklimaat voor bedrijven en talent.

Burgemeester Lieke Schuitmaker, toetsingscommissie O&O-fonds: “Het O&O-fonds van RWB helpt onze regio vooruit door groei en vernieuwing mogelijk te maken. Het organiseren en uitvoeren van dit fonds is niet eenvoudig en vraagt om zorgvuldigheid. Ik ben heel blij met het resultaat dat de RWB hiermee neerzet: de subsidies maken mooie innovaties mogelijk!”

3

Het Plantbased Netwerk pakt de groene golf

Het Plantbased Netwerk (HPN), waarvan RWB samen met REWIN oprichter is, groeide in 2025 verder met het aantal aangesloten partners uit het bedrijfsleven, overheden en onderwijsinstellingen. Daarnaast is de zichtbaarheid sterk vergroot: een vernieuwde website en inspirerende Plantbased Stories maakten het netwerk bekender bij een breder publiek.

Ook op strategisch vlak is vooruitgang geboekt. Door deelname aan internationale evenementen zoals de European Week of Regions and Cities en Food Ingredients Europe, positioneert West-Brabant zich via HPN als koploper in de plantaardige transitie. HPN vervulde ook in 2025 een rol als aanjager, met gezamenlijke innovatieprojecten, broedplaatsen en de uitvoering van de Acceleratieregeling. Deze inspanningen dragen bij aan een dynamische samenwerking tussen overheid, onderwijs en ondernemers en leggen een goede basis om op verder te bouwen in 2026.

Wethouder Dominique Hopmans, boegbeeld Het Plantbased Netwerk: “Het Plantbased Netwerk bouwt aan een toekomst waarin plantaardige innovaties niet alleen bijdragen aan een gezonde leefomgeving, maar die ook de economische kracht van onze regio versterkt. Door overheid, onderwijs en ondernemers op dit vlak met elkaar te verbinden, maken we van West-Brabant de koploper in de plantaardige transitie. De plant is een baas!”

4

RWB ontwikkelt publicatie en leergang ‘transformatieve ambtenaren’

De hedendaagse economie kampt met complexe transitie. Die zijn van grote invloed op ons verdienvermogen en brede welvaart. Transitie beïnvloeden elkaar en dat maakt het een complex systeem. Van lineair naar circulair werken is een voorbeeld van een transitie.

Samen met een groep gemeenteambtenaren organiseerde RWB, onder leiding van lector en onderzoeker Jifke Sol, verspreid over de afgelopen twee jaar transitielabs om te leren hoe je het beste transitiegericht kunt werken in de praktijk. Alle deelnemers kijken met een goed gevoel terug op de periode waarin ze hieraan samen werkten. Deze lessen passen ze nu toe in hun dagelijkse praktijk. De aanpak transitiegericht werken is ook onderdeel van de Regio Deal in de aanpak ‘Energie van Onderop’. Deze aanpak is een rode draad in de werkwijze van de programma-activiteiten. Om de lessen uit dit transitielabs breder te delen maakte Jifke Sol voor RWB een publicatie als handleiding voor ambtenaren. Deze is door RWB verspreid onder gemeenteambtenaren.

5

Regio Overleg verbindt partners rijksoverheid met Regio Deal West-Brabants welvaren

Op 22 oktober 2025 organiseerde RWB het eerste Rijk-Regio Overleg op de Campus Almkerk in de gemeente Altena. Tijdens deze eerste jaarlijkse bijeenkomst haalden regionale bestuurders en rijksvertegenwoordigers de contacten aan en is de basis gelegd voor duurzame samenwerking de komende jaren binnen de Regio Deal 'West-Brabants welvaren'.

Via dit overleg krijgen vertegenwoordigers van het Rijk een beter beeld van de uitdagingen in West-Brabant leven en hoe het Rijk gemeenten en Regio Deal-partners daarbij kan helpen. Tegelijkertijd levert de regio die dag een visitekaartje af door drie Regio Deal-initiatieven te presenteren. Zij gaven een beeld van hoe innovatie in West-Brabant bloeit en hoe het plantaardige DNA via toegepaste technologie tot uiting komt. Niet alleen in 'food', maar ook in 'non-foodtoepassingen'.

Wethouder Jeroen Bruijns, voorzitter stuurgroep Regio Deal West-Brabant: “In het Rijk-Regio Overleg spraken we met vertegenwoordigers van ministeries over de kansen die West-Brabant biedt voor het mede-oplossen landelijke vraagstukken. Ik zie dat ons verhaal goed landt. Ook spelen deze ontmoetingen onze regio beter in de kijker bij het Rijk. De volgende stap is het verder uitbouwen van deze relatie om te komen tot nauwe, duurzame samenwerking tussen West-Brabant en het Rijk.”

6

Voortgang Lobby & externe positionering

RWB schreef mee aan het Brabant Bid. Een document met één gezamenlijke Brabantse boodschap voor de nieuwe Tweede Kamer en de (in)formateur. Het Bid is op 2 december tijdens een Brabantborrel aangeboden aan de aanwezige nieuwe Tweede Kamerleden en verstuurd aan alle Kamerleden en de (in)formateur. De boodschap in het Bid sluit goed aan op de transities die vanuit West-Brabant vorm worden gegeven.

In het najaar van 2025 is een start gemaakt met regionale positioneringsstrategie, het opzetten van een kansenverkenning / lobby richting Europa en een nationale lijn om de regio in Den Haag beter op de kaart te zetten met diverse lobbyfiches. Dit krijgt een uitrol in 2026.

7

RWB organiseert goed bezochte Regiodag op 21 mei

RWB kijkt terug op een geslaagde, inspirerende Regiodag op 21 mei in Breda. Deze dag stond in het teken van de commissie van advies-vergadering én aansluitend een interactief middagprogramma voor gemeenten uit onze regio. We boden West-Brabantse burgemeesters, wethouders en ambtenaren een kijkje over de grenzen van regionale samenwerking en deelden onze inzichten vanuit het programma 'transformatieve ambtenaren'. Aansluitend gaven twee programma's vanuit de Regio Deal 'West-Brabants welvaren'.

8

Inspiratie-expeditie Biobased bouwen, samen met stedelijke regio's

Op 18 september trok een elektrische bus met wethouders, ambtenaren, vertegenwoordigers van woningcorporaties en andere betrokkenen langs verschillende locaties in West-Brabant om te zien wat er allemaal mogelijk is met biobased bouwmaterialen in de praktijk. Na de start bij ROOTZ op Business Centre Treeport bezochten de deelnemers Homes Factory in Breda, waar biobased prefabwoningen in elkaar worden gezet.

In de wijk Haansberg in de gemeente Etten-Leur zag men vervolgens hoe modulair bouwen er in het straatbeeld uit ziet. RWB organiseerde deze expeditie samen met de stedelijke regio's, als opmaat naar het convenant Biobased bouwen en telen dat op 9 oktober werd getekend.

Wethouder Willem-Jan van der Zanden, kopgroep Circulaire regio: “Tijdens de expeditie zagen we hoe biobased bouwen in de praktijk werkt en voerden we gesprekken over de ambitie die we daarmee hebben. Uitwisseling in de regio over biobased bouwen is leerzaam en inspirerend. Met deze toekomstbestendige technieken en materialen maken we betaalbaar wonen in de regio mogelijk.”

9

Versterking kennis- en adviesrol voor samenwerkende gemeenten

Innovatiekracht is belangrijk voor het verdienvermogen van West-Brabant. Samen met onderwijs en bedrijven werken RWB en gemeenten aan de randvoorwaarden om dat verdienvermogen te versterken als onderdeel van de nieuwe economie. Ook blijkt dat er over de regionale economie bij de overheidspartners nog de nodige vragen zijn.

In 2025 liet de kopgroep Innovatieve regio daarom een verkenning uitvoeren naar waar het verdienvermogen van de economie in de regio en in de gemeenten nu zit. En in welke waardeketens West-Brabant excelleert, wat unieke vestigingsplaatsfactoren zijn en welke perspectieven Europees en beleid van het Rijk West-Brabant biedt. Daarmee legden RWB en gemeenten een basis onder versterking van de regionale economische kennis. Hierdoor kunnen RWB en de zestien gemeenten hun rol als publieke partner in de triple helix-samenwerking nog beter vormgeven.

Wethouder Ger de Weert, voorzitter kopgroep Innovatieve regio: “Ik hecht grote waarde aan versterking van de economische kennis bij RWB en daarmee de gemeenten over de ontwikkeling van onze regionale economie. We krijgen zo een steeds completer beeld van hoe onze economie werkt en op welke ontwikkelingen we ons met de triple helix partners moeten voorbereiden.”

10

Overdracht mobiliteit en spoorgoederenvervoer aan West-Brabantse gemeenten

Na een gedegen voorbereidingsperiode is op 1 januari 2025 officieel het dossier Mobiliteit overgedragen aan Regio De Baronie en stedelijke regio West-Brabant. 2024 was daarin een overgangsjaar, waarna de warme overdrachtsperiode tot 1 maart 2025 liep. Het onderwerp 'mobiliteit' is daarna voortvarend opgepakt door Baronie en SRWB.

RWB coördineerde voor acht West-Brabantse spoorgemeenten ook de lobby rond het spoorgoederenvervoer. De afgelopen jaren zorgde RWB met deze gemeenten dat de impact van het toenemende goederenvervoer per spoor dwars door de gemeenten, hoger op de agenda staat bij de provincie Noord-Brabant en het Rijk. Dit leidde onder meer tot Kamervragen en moties. Moties die voor de broodnodige uitspraken van het kabinet zorgen over de ontwikkeling van het spoorgoederenvervoer. Halverwege 2025 is de inzet vanuit RWB overgedragen aan de B7-gemeenten Roosendaal en Breda. Zij organiseren voortaan namens de acht spoorgemeenten samen met de provincie de agendering.

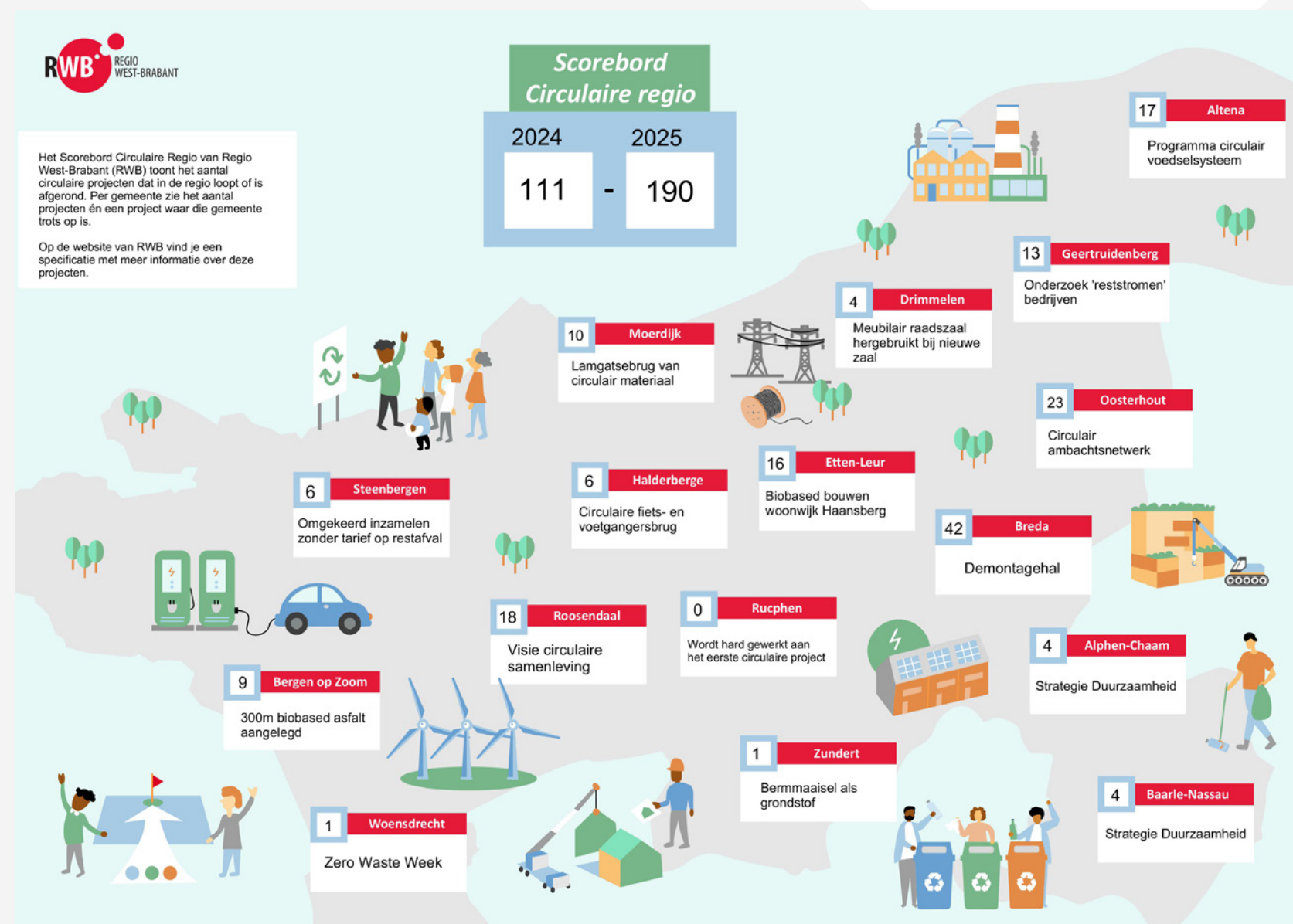

11

Stijgende lijn aantal circulaire projecten West-Brabantse gemeenten

In 2025 stijgt het aantal circulaire projecten en initiatieven binnen West-Brabantse gemeente. Ook in 2025 bracht RWB samen met de West-Brabantse gemeenten de hoeveelheid circulaire projecten en initiatieven die gemeenten zijn gestart in kaart. Voor 2024 stond de teller op 111 projecten. In 2025 staat de teller staat op 190. Deze toename toont aan dat de West-Brabantse gemeenten steeds meer circulaire initiatieven ontplooien. Ze werken steeds bewuster aan circulariteit in bijvoorbeeld bouw, gemeentebeleid of consumentengedrag.

Het vergroten van circulaire initiatieven of activiteiten is zeker geen wedstrijd. Het scorebord brengt echter in kaart welke gemeenten koplopers zijn en welke stappen zij zetten op dit onderwerp. Ook laat het scorebord zien hoe dit jaar het doet ten opzichte van het jaar ervoor. Bijna iedere West-Brabantse gemeente diende één of meerdere projecten in.

Alle programma's Regio Deal van start

In 2025 zijn alle programma's van Regio Deal 'West-Brabants welvaren' officieel van start gegaan. Verspreid over 11 sub-programma's, zijn Regio Deal-partners aan de slag met activiteiten. Bij ieder subprogramma horen doelstellingen en een begroting, deze zijn in samenspraak met Regiokassier gemeente Breda opgesteld. Dit vormt een mooie kroon op het eerste uitvoeringsjaar van de Regio Deal, waarin al verschillende resultaten zichtbaar zijn.

Op 26 november organiseerde RWB het evenement 'Samen voor de Regio Deal', waarin RWB samen met Regio Deal-partners stil stond bij dit eerste uitvoeringsjaar. Ook presenteerden verschillende programma's hun bevindingen en resultaten. Hier bouwen we in 2026 op verder, met naar verwachting nog meer resultaten uit de Regio Deal.

Vergroting en zichtbaarheid ambassadeurschap Plantaardige regio

In 2025 werkte RWB binnen het programma Plantaardige regio aan het vergroten van de plantaardige beweging via deelname aan toonaangevende congressen en strategische sessies. Een voorbeeld is het seminar 'Regio's met lef – ruimte maken voor de economie van morgen', waar West-Brabant uitgelicht werd als plantaardige regio. Deze samenwerking bood een podium om de regionale visie op duurzame gebiedsontwikkeling en Het Plantbased Netwerk breed uit te dragen.

Daarnaast waren internationale werkbezoeken, zoals de Week of Regions and Cities in Brussel en bijeenkomsten bij Genopole, Shake Up Factory en de Food and Ingredients-beurs in Parijs, cruciaal voor het leggen van verbindingen. Hier presenteerde RWB de regionale ambities als Europese hub voor plantaardige innovatie. Deze inspanningen versterken onze regionale strategie én internationale positie.

14

RWB organiseert en faciliteert regionaal subsidieoverleg

RWB organiseert en faciliteert samen met de gemeente Breda het regionaal subsidieoverleg. Tijdens het subsidieoverleg komen subsidieadviseurs van West-Brabantse overheden, kennisinstellingen en bedrijven samen om kennis en mogelijkheden met elkaar te delen. Het overleg focust zich niet alleen op de kansen voor de regio, maar onderzoekt ook de kansen die vanuit landelijk, provinciaal of Europees beleid gunstig voor West-Brabant zijn.

Zo is er vanuit het subsidieoverleg een onderzoek geïnitieerd en uitgevoerd naar het benutten van Europese middelen voor West-Brabant.'

Max van Dijk, Adviseur Europese zaken bij Gemeente Breda: “Dankzij het subsidieoverleg is een waardevol regionaal netwerk ontstaan. Naast intervisie en kennisdeling stond het afgelopen jaar ook in het teken van de ontwikkelingen rondom de Regio Deal en de huidige en toekomstige Europese programma's.”

Regionaal beleid arbeidsmigranten

Het afgelopen jaar begeleidde RWB de overdracht van het dossier arbeidsmigranten aan de Arbeidsmarktregio West-Brabant. Deze stap bevestigt de kracht van onze regionale samenwerking en de integrale aanpak die we sinds 2020 hanteren. Halverwege 2021 ondertekenden 16 gemeenten, RWB en provincie Noord-Brabant het regionale Afsprakenkader Arbeidsmigranten. Dit leidde de afgelopen jaren tot meerdere resultaten, onder andere op het gebied van beleid en informatievoorziening. Momenteel (2026) ligt bij de Arbeidsmarktregio West-Brabant de vraag voor van de RWB om beleid en uitvoering ten aanzien van Arbeidsmigranten van de RWB over te nemen. Een besluit daarover zal in Q1 2026 worden genomen.

Wethouder Thomas Melisse, voorzitter kopgroep Arbeidsmigranten: “De inhoudelijke en procesmatige begeleiding van dit dossier is complex en vraagt om zorgvuldigheid. Ik ben erg blij met de manier waarop team Strategische Agenda van RWB, de Arbeidsmarktregio en Winpunt dit samen hebben gedaan!”

Samenwerking Stedelijke Regio West-Brabant en RWB (Jaarplan 2026)

Stedelijke Regio West-Brabant (SRWB) en RWB vullen elkaar inmiddels aan als het gaat om de ontwikkeling van de regionale economie. We maken goed gebruik van elkaars kennis en kunde en van de netwerken waarmee we werken.

2025 besteedden we aan het versterken van de samenwerking. We hebben nu een goede afstemming op activiteiten. In beide jaarplannen voor 2026 verankeren we concreet onze gezamenlijke acties en activiteiten. Zo maken we maximaal gebruik van onze inzet en zorgen we voor het beste resultaat.

Mark Buijs, burgemeester Roosendaal: “De samenwerking binnen de Stedelijke Regio West-Brabant (SRWB) wordt sterker. Het is belangrijk dat we de inhoudelijke thema’s binnen de SRWB goed blijven verbinden met de Strategische Agenda van RWB. Ik ben erg blij met de wijze waarop de samenwerking tussen SRWB en RWB verloopt. Mooi om te zien dat onze thema’s en ieders rolname goed zijn afgestemd voor 2026.”

**Samen met onze partners werken
we aan een krachtige regio
West-Brabant!**

www.west-brabant.eu

